

Persbericht

Luxemburg, 12 september 2019

Volgens een evaluatie door controleurs houden recente plannen van de EU inzake defensie prestatierisico's in

Volgens een nieuwe evaluatie door de Europese Rekenkamer beantwoorden de huidige militaire vermogens en samenwerking van de lidstaten niet aan het nieuwe ambitieniveau van het EU-defensiebeleid. Synergieën tussen EU-initiatieven en andere defensie- en veiligheidskaders zijn van cruciaal belang, waarschuwen de controleurs. Het is met name de vraag of de EU in staat is de NAVO aan te vullen om doublures en overlappings te vermijden. Recente initiatieven op EU-niveau en de voorgestelde verhoging van de financiering houden echter prestatierisico's in.

De lidstaten houden wat Europese defensie betreft sterk de regie en tot 2014 waren de activiteiten op EU-niveau beperkt. Recente internationale ontwikkelingen, in combinatie met economische en industriële overwegingen, hebben echter een nieuwe impuls gegeven aan de Europese defensiesamenwerking. Naar aanleiding van de integrale EU-strategie van 2016 en het bijbehorende uitvoeringsplan inzake veiligheid en defensie zijn verschillende initiatieven en mechanismen opgezet. In dit verband heeft de Europese Commissie een opvallende verhoging van de EU-begrotingsmiddelen voor defensie en externe veiligheid voorgesteld: 22,5 miljard EUR voor de periode 2021-2027, tegenover 2,8 miljard EUR voor de periode 2014-2020.

Volgens de controleurs bestaat het risico dat er geen passende controlesystemen voorhanden zijn voor een dergelijke verhoging van de EU-uitgaven. Zij erkennen ook dat defensie een terrein is dat centraal staat bij de nationale soevereiniteit. Er lijken duidelijke strategische verschillen te bestaan tussen de EU-lidstaten, die een verschillend beeld kunnen hebben van de bedreigingen van de veiligheid en een verschillende visie op de rol van de EU op het gebied van defensie. De lidstaten hebben ook uiteenlopende regels voor inzet en nemen uiteenlopende standpunten in over het gebruik van militair geweld. De controleurs merken op dat enkele concepten zoals "strategische autonomie" en "een Europees leger" in een dergelijke context breed en vaag blijven.

Zij voegen hieraan toe dat het van essentieel belang is te zorgen voor de samenhang van EU-initiatieven en synergieën met andere defensie- en veiligheidskaders. Dit geldt vooral ten aanzien

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van de evaluatie door de Europese Rekenkamer. Het volledige document is terug te vinden op www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

van de NAVO, omdat die voor 22 lidstaten het belangrijkste kader voor collectieve defensie blijft. Het is met name de vraag of de EU in staat is de NAVO aan te vullen en zodoende dubbele en overlappende functies te vermijden.

“Defensie omvat het ontwikkelen van echte militaire vermogens met een duidelijk potentieel om mogelijke dreigingen af te wenden”, stelt Juhan Parts, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor de evaluatie. “Zonder doorslaggevende succesfactoren en duidelijk omschreven doelstellingen bestaat het risico dat de huidige EU-defensie-initiatieven niet van de grond komen en uiteindelijk geen resultaat opleveren”.

Wat betreft de defensievermogens bestaat er een duidelijke kloof tussen hetgeen er van de lidstaten wordt verwacht enerzijds en waarover zij het eens kunnen worden en wat ze kunnen bereiken anderzijds. De militaire vermogens in de EU hadden de afgelopen jaren te lijden van onderinvesteringen en bezuinigingen op de nationale defensiebegrotingen, en worden gekenmerkt door een hoge mate van duplicatie en versnippering, stellen de controleurs. Dit wordt verergerd door het ontbreken van gemeenschappelijke technische normen, wat schadelijk is voor de interoperabiliteit van de diverse strijdkrachten in Europa. Al met al beantwoorden de huidige militaire vermogens van de lidstaten niet aan het militaire ambitieniveau van de EU en er zouden honderden miljarden euro's nodig zijn om deze kloof te dichten als Europa zichzelf zonder externe hulp zou moeten verdedigen. Het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de EU zou deze situatie nog verder verergeren, omdat het VK het land in Europa is dat het meest aan defensie uitgeeft: ongeveer een kwart van de totale defensie-uitgaven van de EU-lidstaten.

De afgelopen jaren zijn verschillende aan defensie gerelateerde initiatieven en mechanismen opgezet, zoals de permanente gestructureerde samenwerking (PESCO), de gecoördineerde jaarlijkse evaluatie inzake defensie (CARD) en het Europees Defensiefonds. Deze initiatieven en een voorgestelde verhoging van de financiering op het niveau van de EU en de nationale begrotingen kunnen als een sprong voorwaarts voor de Europese defensie worden gezien. Het succes ervan is echter grotendeels afhankelijk van verschillende belangrijke voorwaarden waaraan volgens de controleurs nog niet wordt voldaan. Deze betreffen met name:

- een doeltreffend EU-planningsproces;
- de deelname van de lidstaten;
- de impact op de daadwerkelijke vermogensbehoeften;
- het bestuurs- en verantwoordingskader.

Noot voor de redactie

In een evaluatie worden feiten met betrekking tot een specifieke kwestie gepresenteerd en geanalyseerd, maar het is geen controle.

Evaluatie nr. 09/2019 “Europese defensie” van de ERK is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).

Perscontact voor deze evaluatie

Vincent Bourgeais — E: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47502 / M: +352 691 551 502